

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1 Titlul proiectului de act normativ

Legea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2009

Secțiunea a 2-a Motivul emiterii actului normativ

1. Descrierea situației actuale :

Bugetul asigurărilor sociale de stat ca parte componentă a sistemului bugetar se aprobă anual prin lege.

În conformitate cu prevederile Legii nr.500/2002 privind finanțele publice, cu modificările ulterioare, prin legea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2009 se prevăd și autorizează, pentru acest an bugetar, veniturile și cheltuielile bugetare, precum și reglementările specifice exercițiului bugetar.

Prin bugetul asigurărilor sociale de stat și bugetul asigurărilor pentru șomaj pe anul 2009 se formează, repartizează, gestionează și utilizează fondurile bănești necesare ocrotirii obligatorii a salariaților, pensionarilor și a membrilor familiilor acestora.

Spre sfârșitul anului 2008 și în România a început să se resimtă efectele crizei financiare și economice internaționale, efecte care au influențat în mod negativ încasările bugetare ceea ce a avut ca rezultat înregistrarea de deficite bugetare, sau excedente diminuate față de cele prognozate.

Un alt factor care a participat la crearea deficitului bugetar a fost și măsura ce s-a luat în trim. IV 2008 de a se majora punctul de pensie începând cu 1 octombrie de la 581,3 lei la 697,5 lei.

2. Schimbări preconizate :

Propunerile care au stat la baza construcției bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2009 sunt integrate în contextul macroeconomic realizat de România în anul 2008 și prognozat pentru anii 2009-2012.

Unul din obiectivele importante al construcției bugetare pe anul 2009 l-a constituit ajustarea deficitului bugetar către niveluri sustenabile din punct de vedere al finanțării.

La construcția bugetară în domeniul asigurărilor sociale și al asigurărilor pentru șomaj pe anul 2009, s-au avut în vedere următoarele:

- ☛ limitarea cheltuielilor de funcționare a administrației publice prin reducerea cheltuielilor privind achiziționarea de bunuri și servicii, mobilier, aparatură birotică, mașini și echipamente, a cheltuielilor cu deplasările și transportul pentru personalul bugetar;

- ☛ optimizarea structurii instituționale prin suspendarea ocupării posturilor vacante din autoritățile și instituțiile publice până la 31 decembrie 2009 și prin limitarea numărului de funcții de conducere;

- ☛ scăderea inflației (decembrie 2009 față de decembrie 2008) la 4,5% față de 6,3% estimată în anul 2008 și 6,57% înregistrată în anul 2007;

- ☛ creșterea numărului mediu de salariați în anul 2009 la 5.020 mii persoane față de 5.000 mii persoane estimate pentru anul 2008 și 4.885,3 mii persoane înregistrate în anul 2007 prin eliminarea unei părți din munca la negru;

- ☛ creșterea salariului mediu brut în anul 2009 la 1.693 lei, față de 1.600 lei estimat pentru anul 2008 și 1.331 lei înregistrat în anul 2007;

- ☛ valoarea punctului de pensie este de 718,4 lei de la 1 aprilie 2009 și de 732,8 lei de la 1 octombrie 2009;

- ☛ în anul 2009 pensia medie lunară de asigurări sociale va fi de 678,2 lei;

- ☛ creșterea numărului de șomeri cu 101,6 mii persoane ajungându-se astfel la finele anului 2009 la 505 mii persoane, de la 403,4 mii persoane estimat pentru finele anului 2008 și 367,8 mii persoane înregistrat la finele anului 2007, ca urmare a disponibilizărilor colective de personal din sectorul economic;

- ☛ creșterea ratei medii a șomajului la 5,5% în anul 2009 față de 4,4% estimată pentru anul 2008 și 4,0% înregistrată în anul 2007;

- ☛ fundamentarea și dimensionarea cheltuielilor în funcție de veniturile prognozate, posibile de încasat;

- ☛ menținerea la nivelul anului 2008 a comisionului poștal de transmitere și plată a unor drepturi de protecție socială (pensii de asigurări sociale de stat,

indemnizații de șomaj, indemnizații de șomaj pentru absolvenți și persoane care au satisfăcut stagiul militar, plăți compensatorii, venituri de completare);

☛ finanțarea cheltuielilor aferente unor proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile postaderare cum ar fi cele pentru: oferirea de servicii e-administrație participanților la sistemul public de pensii prin implementarea unui sistem informatic integrat; analiza deficitului de forță de muncă calificată în domeniul construcțiilor; studii, analize statistice și previziuni asupra pieței muncii pentru întărirea capacității Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă în România, la nivel național și local; model de cooperare transnațională pentru întoarcerea lucrătorilor români; anticiparea schimbărilor pe piața muncii, etc;

☛ corelarea măsurilor cuprinse în Programul de guvernare care vizează protecția socială pentru categoriile de persoane cu venituri mici, cu prevederile cuprinse în bugetele asigurărilor sociale de stat și asigurărilor pentru șomaj: asigurarea sustenabilității financiare a sistemului public de pensii pe baza principiilor contributivității și solidarității sociale, eliminarea inechităților și anomaliilor care mai există în sistemul public de pensii, îmbunătățirea accesului pe piața forței de muncă a tinerilor și grupurilor defavorizate prin acordarea de facilități angajatorilor, etc.

• Prin proiectul Legii bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2009 s-au propus pe lângă prevederile și autorizările privind veniturile și cheltuielile pentru bugetele asigurărilor sociale de stat, asigurărilor pentru șomaj, sistemului de asigurare pentru accidente de muncă și boli profesionale, Fondului de garantare pentru plata creanțelor salariale, creditelor externe și veniturilor proprii ale instituțiilor publice și următoarele reglementări specifice exercițiului bugetar al acestui an:

☛ valoarea punctului de pensie;

☛ salariul mediu brut utilizat la fundamentarea bugetului asigurărilor sociale de stat;

☛ cuantumul ajutorului de deces în cazul asiguratului sau pensionarului, precum și în cazul unui membru de familie al acestora;

☛ cotele de contribuții de asigurări sociale;

☛ limitarea cheltuielilor cu transmiterea și plata drepturilor de protecție socială finanțate din bugetul asigurărilor sociale de stat și bugetul asigurărilor pentru șomaj;

☛ sumele totale care pot fi utilizate pentru acordarea de credite în condiții avantajoase, precum și cuantumul maxim al acestora ce poate fi acordat unui beneficiar, potrivit prevederilor art.87 din Legea nr.76/2002 privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă, cu modificările și completările ulterioare;

☛ dispoziții referitoare la obligațiile ce revin ordonatorului principal de credite în legătură cu asigurarea fondurilor necesare plății integrale și cu prioritate a

componentei locale aferentă derulării programelor și proiectelor cu finanțare internațională, precum și a fondurilor necesare finanțării angajamentelor asumate prin documentele privind integrarea României în Uniunea Europeană.

3. Alte informații :

Proiectul Legii bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2009 a fost elaborat în conformitate cu prevederile Legii nr.500/2002, cu modificările ulterioare, pe baza:

- ☛ prognozelor indicatorilor macroeconomici și sociali pentru anul 2009, precum și pentru următorii 3 ani;
- ☛ politicilor fiscale și bugetare;
- ☛ politicilor și strategiilor sectoriale, a priorităților stabilite în formularea propunerilor de buget, prezentate de ordonatorul principal de credite;
- ☛ propunerilor de cheltuieli detaliate ale ordonatorului principal de credite.

Secțiunea a 3-a

Impactul socioeconomic al proiectului de act normativ

1. Impactul macroeconomic :

Prin proiectul legii bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2009 se asigură repartitia produsului intern brut pentru domeniul social ce privește sistemul public de pensii și sistemul asigurărilor pentru șomaj. În anul 2009 pentru susținerea acestor două sectoare se alocă 7,2% din produsul intern brut.

2. Impactul asupra mediului de afaceri :

Prin bugetul asigurărilor pentru șomaj se asigură fonduri care sunt destinate acordării de credite în condiții avantajoase pentru crearea de noi locuri de muncă prin înființarea sau dezvoltarea de întreprinderi mici și mijlocii, unități cooperatiste, asociații familiale, precum și activități independente desfășurate de persoane fizice autorizate.

Astfel, pentru investițiile generatoare de noi locuri de muncă se acordă credite cu dobânda de 50% din dobânda de referință a Băncii Naționale a României; pentru studenții care înființează întreprinderi mici și mijlocii, unități cooperatiste, asociații familiale se acordă credite cu dobândă de 25% din dobânda de referință a Băncii Naționale a României.

3. Impactul social :

Asigurarea veniturilor pensionarilor și a altor drepturi de asigurări sociale (indemnizații, ajutoare, trimiteri la tratament balnear și alte drepturi, în perioada în care se găsesc, temporar sau definitiv, în incapacitate de muncă), a indemnizațiilor de șomaj și asigurarea drepturilor cuvenite, potrivit legii, personalului disponibilizat prin concedieri colective ca urmare a restructurării și reorganizării sectorului economic, conduc la îmbunătățirea nivelului de trai și la reducerea marginalizării sociale a acestor categorii de populație.

4. Impactul asupra mediului :

Proiectul de act normativ nu produce nici un impact în domeniul mediului.

5. Alte informații :

Proiectul Legii bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2009, prevede și autorizează pentru anul 2009 veniturile și cheltuielile pentru bugetele: asigurărilor sociale de stat, asigurărilor pentru șomaj, creditelor externe, veniturilor proprii ale instituțiilor publice, pe structura sistemului bugetar stabilit conform Legii nr.500/2002, cu modificările ulterioare.

Secțiunea a 4-a **Impactul financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt,** **pentru anul curent cât și pe termen lung**

- milioane lei -

Indicatori	Anul 2008	Următorii 4 ani				Media pe 5 ani
		2009	2010	2011	2012	
Modificările veniturilor bugetare față de anul 2008, din care:		+6.538	+11.382	+16.801	+23.108	+11.566
a) bugetul asigurări sociale de stat, din care :		+6.794	+11.449	+16.637	+22.564	+11.489
• sistemul public de		+7.194	+11.823	+16.977	+22.865	+11.772

pensii						
• sistemul de asigurare pentru accidente de muncă și boli profesionale		-400	-374	-340	-301	-283
b) bugetul asigurărilor pentru șomaj:		-256	-67	+164	+544	+77
• sistemul asigurărilor pentru șomaj		-278	-107	+95	+408	+24
• Fondul de garantare pentru plata creanțelor salariale		+22	+40	+69	+136	+53
2. Modificări ale cheltuielilor bugetare față de anul 2008, din care:		+6.527	+11.291	+16.209	+21.743	+11.154
a) bugetul asigurărilor sociale de stat, din care:		+6.273	+10.881	+15.613	+20.892	+10.732
• sistemul public de pensii		+6.247	+10.851	+15.578	+20.854	+10.706
• sistemul de asigurare pentru accidente de muncă și boli profesionale		+26	+30	+35	+38	+26
b) bugetul asigurărilor pentru șomaj, din care:		+254	+410	+596	+851	+422
• sistemul asigurărilor pentru șomaj		+159	+302	+448	+689	+319
• Fondul de garantare pentru plata creanțelor salariale		+95	+108	+148	+162	+103
3. Impact financiar, din care:		+11	+91	+592	+1.365	+412
a) bugetul asigurărilor sociale de stat		+521	+568	+1.024	+1.672	+757
b) bugetul asigurărilor pentru șomaj		-510	-477	-432	-307	-345

4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare		Din veniturile încasate
5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare		Nu este cazul

Pentru bugetul asigurărilor sociale de stat :

• **Venituri:**

☛ Pentru anul 2009, din totalul veniturilor bugetare estimate la 40.424 milioane lei, 99% urmează să se încaseze din contribuțiile pentru asigurări sociale ale sistemului public de pensii, 0,7% din contribuțiile pentru accidente de muncă și boli profesionale și 0,3% din venituri nefiscale.

☛ Din totalul veniturilor bugetare, 40.130 milioane lei sunt aferente sistemului public de pensii (99,3%) și 294 milioane lei aferente sistemul asigurărilor de accidente de muncă și boli profesionale (0,7%).

Veniturile totale ale bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2009, sunt diminuate cu suma de 932 milioane lei aferentă Pilonului II de pensii (echivalentul cotei de 2% ce se deduce din contribuția individuală de asigurări sociale).

☛ Veniturile bugetare totale estimate pentru anul 2009 cresc cu 20% față de cele ale anului 2008, respectiv cu 6.794 milioane lei.

☛ Veniturile bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2009 au fost stabilite avându-se în vedere, următoarele cote de contribuții:

⇒ 20,8% cota datorată de angajatori pentru condiții normale de muncă;

⇒ 10,5 % cota datorată de angajat care cuprinde și cota de 2% aferentă fondurilor de pensii administrate privat;

⇒ 0,25 % cota medie datorată de angajatori pentru sistemul asigurărilor de accidente de muncă și boli profesionale.

☛ Veniturile sistemului de accidente de muncă și boli profesionale în anul 2009 se estimează la 294 milioane lei, în scădere cu 400 milioane lei față de anul 2008, ca urmare a diminuării cotei medii de contribuții de la 0,75% la 0,25%.

• **Cheltuieli:**

☛ În anul 2009, cheltuielile totale ale bugetului asigurărilor sociale de stat au fost evaluate la 39.963 milioane lei, din care 39.909 milioane lei pentru sistemul

public de pensii (99,9%) și 54 milioane lei pentru sistemul de asigurare pentru accidente de muncă și boli profesionale (0,1%).

Din totalul cheltuielilor aferente sistemului public de pensii, 98,4% vor fi pentru asistență socială, 1,6% pentru administrarea sistemului de pensii (cheltuieli de personal, bunuri și servicii, dobânzi datorate trezoreriei statului și active nefinanciare).

Din totalul cheltuielilor aferente sistemului de asigurări pentru accidente de muncă și boli profesionale, 84,6% vor fi pentru asistență socială (ajutoare sociale în caz de invaliditate), 2,9% contribuții de sănătate plătite la fondul național unic de asigurări sociale de sănătate pentru persoanele aflate în concediu medical, 1,7% pentru programe și proiecte privind prevenirea accidentelor de muncă și a bolilor profesionale și 10,8% pentru funcționarea sistemului de asigurare pentru accidente de muncă și boli profesionale (cheltuieli de personal, bunuri și servicii și active nefinanciare).

☛ Fondurile destinate plății pensiilor pentru anul 2009 sunt în sumă de 38.594 milioane lei, ceea ce înseamnă 6,7% din PIB.

☛ La stabilirea necesarului de fonduri pentru plata pensiilor, s-au avut în vedere următorii indicatori :

- 4.711 mii pensionari de asigurări sociale;
- 678,2 lei pensia medie lunară de asigurări sociale.

☛ Bugetul asigurărilor sociale de stat este programat pentru anul 2009 cu un excedent total de 461 milioane lei, din care: 221 milioane lei aferent sistemului public de pensii și 240 milioane lei pentru sistemul de asigurare pentru accidente de muncă și boli profesionale.

Pentru bugetul asigurărilor pentru șomaj:

• Venituri:

☛ Pentru anul 2009 veniturile totale ale bugetului asigurărilor pentru șomaj au fost estimate la 1.678 milioane lei , din care 80,8% vor proveni din contribuții ale sistemului de asigurări pentru șomaj, 13,2% din contribuția angajatorilor la fondul de garantare pentru plata creanțelor salariale, 4,2% din încasări din rambursarea împrumuturilor acordate și 1,8% din venituri nefiscale.

☛ Veniturile totale ale bugetului asigurărilor pentru șomaj se reduc în anul

2009 cu 256 milioane lei față de cele încasate în anul 2008, ca urmare a reducerii cotei de contribuție datorată de angajator (0,5 puncte procentuale în luna decembrie 2008).

☛ Veniturile pe anul 2009 s-au stabilit avându-se în vedere:

- o cotă de contribuție datorată de angajator de 0,5% ;
- o cotă individuală de contribuție de asigurări pentru șomaj de 0,5%;
- o cotă de contribuție datorată de angajator fondului de garantare pentru plata creanțelor salariale de 0,25%;

☛ În categoria veniturilor nefiscale, în sumă de 29,4 milioane lei, sunt cuprinse: veniturile provenite din încasarea contravalorii dobânzilor plătite de trezoreria statului pentru disponibilitățile înregistrate de buget și păstrate în trezorerie, din încasarea taxelor pentru activitatea de formare profesională și a celor pentru acreditarea furnizorilor de servicii de ocupare, din venituri din dobânzi la fondul de garantare pentru plata creanțelor salariale precum și din diverse alte venituri.

• Cheltuieli

☛ Pentru anul 2009, prin bugetul asigurărilor pentru șomaj s-a prevăzut finanțarea unor cheltuieli în sumă totală de 1.621 milioane lei, din care 1.521 milioane lei sunt aferente sistemului asigurărilor pentru șomaj (93,8%) și 100 milioane lei fondului de garantare pentru plata creanțelor salariale (6,2%).

Sumele prevăzute la cheltuieli aferente sistemului asigurărilor pentru șomaj au ca principale destinații:

- asistența socială (indemnizațiile de șomaj; indemnizațiile de șomaj pentru absolvenți, plățile compensatorii; stimularea angajatorilor care încadrează absolvenți; stimularea angajatorilor care încadrează șomeri aparținând unor categorii defavorizate; stimularea mobilității forței de muncă, etc.), circa 63,2% din total;
- plata contribuțiilor de asigurări sociale aferente prestațiilor suportate din bugetul asigurărilor pentru șomaj, circa 18% din total;
- transferuri către bugetele locale pentru finanțarea programelor pentru ocuparea temporară a forței de muncă, circa 2,9% din total;
- împrumuturi acordate pentru înființarea și dezvoltarea de întreprinderi mici și mijlocii, circa 1,3% din total;
- cheltuieli pentru administrarea fondului (cheltuieli de personal, bunuri și servicii și active nefinanciare), circa 12,4% din total;

- acordarea de subvenții necesare organizării și funcționării centrelor regionale de formare profesională a adulților, circa 0,8% din total.

☛ Din totalul cheltuielilor aferente fondului de garantare pentru plata creanțelor salariale, circa 97,8 % reprezintă sumele aferente plății creanțelor salariale și 2,2% reprezintă cheltuieli de gestionare a acestui Fond.

☛ Nivelul cheltuielilor ce se finanțează în anul 2009 din bugetul asigurărilor pentru șomaj a fost stabilit avându-se în vedere următoarele categorii de beneficiari și cuanțumuri medii lunare:

- 125 mii beneficiari de indemnizație de șomaj;
- 0,6 mii beneficiari de venituri de completare, conform Ordonanței de urgență a Guvernului nr.116/2006 privind protecția socială acordată persoanelor disponibilizate prin concedieri colective efectuate ca urmare a restructurării și reorganizării unor societăți naționale, regii autonome, companii naționale și societăți comerciale cu capital majoritar de stat, precum și a societăților comerciale și regiilor autonome subordonate autorităților administrației publice locale, cu modificările și completările ulterioare;
- 10 mii beneficiari de indemnizație de șomaj pentru absolvenți;
- 518 lei indemnizație de șomaj medie lunară;
- 300 lei indemnizație de șomaj medie lunară pentru absolvenți.

☛ Bugetul asigurărilor pentru șomaj este programat pentru anul 2009 cu un excedent total de 57 milioane lei, care se compune din: 67 milioane lei deficit al sistemului de asigurări pentru șomaj și 124 milioane lei excedent al fondului de garantare pentru plata creanțelor salariale.

În anul 2009 bugetul asigurărilor sociale de stat și bugetul asigurărilor pentru șomaj, pe lângă fondurile proprii de care dispun conform legislației, mai beneficiază și de credite externe obținute în baza Acordului de împrumut încheiat între România și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare referitor la Proiectul privind dezvoltarea sectorului social, ratificat prin Ordonanța de Urgență a Guvernului nr.111/2001, aprobată prin Legea nr.582/2001.

Aceste fonduri se utilizează pentru finanțarea măsurilor active privind combaterea șomajului și pentru alte categorii de cheltuieli specifice forței de muncă și protecției sociale.

6. Alte informații:

Începând cu data de 1 ianuarie 2009 în bugetele ordonatorilor principali de credite ai bugetului asigurărilor sociale de stat și bugetului asigurărilor pentru șomaj

nu se mai aprobă credite bugetare destinate plății ratelor de capital, dobânzilor, comisioanelor și altor costuri aferente împrumuturilor externe contractate de către Ministerul Finanțelor Publice și subîmprumutate acestora, ci vor fi incluse în bugetul de stat, prin bugetul Ministerului Finanțelor Publice - „Acțiuni generale” conform art.14 al Ordonanței de urgență a Guvernului nr.64/2007 privind datoria publică, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr.109/2008.

Secțiunea a 5-a

Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare

1. Proiecte de acte normative suplimentare:
Nu este cazul

2. Compatibilitatea proiectului de act normativ cu legislația comunitară în materie:

Proiectul Legii bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2009 nu transpune și nu implementează un act comunitar, ci prevede și autorizează pentru anul 2009 veniturile și cheltuielile bugetare, precum și reglementări specifice exercițiului bugetar ale acestui an.

3. Decizii ale Curții Europene de Justiție și alte documente:

Proiectul Legii bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2009 nu se referă la acest subiect.

4. Alte informații:

Prin proiectul Legii bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2009 s-au reglementat anumite norme legale impuse de:

- Legea nr.19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr.500/2002 privind finanțele publice, cu modificările ulterioare;
- Legea nr.76/2002 privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr.346/2002 privind asigurarea pentru accidente de muncă și boli profesionale, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr.411/2004 privind fondurile de pensii administrate privat,

republicată, cu modificările și completările ulterioare;

- Legea nr.200/2006 privind constituirea și utilizarea Fondului de garantare pentru plata creanțelor salariale, cu modificările și completările ulterioare.
- o Ordonanța de urgență a Guvernului privind unele măsuri financiar - bugetare nr. 226/2008.

Secțiunea a 6-a

Consultări efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ

Proiectul de act normativ a fost elaborat de către Ministerul Finanțelor Publice cu consultarea Ministerului Muncii, Familiei și Protecției Sociale și discutat în Comisia de Dialog Social a Ministerului Finanțelor Publice.

Proiectul actului normativ a fost avizat favorabil de Consiliul Legislativ prin avizul nr.57/30.01.2009.

Secțiunea a 7-a

Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ

În vederea respectării prevederilor legale în vigoare cu privire la transparența decizională și accesul la informațiile de interes public, proiectul de lege a fost publicat pe pagina de internet a Ministerului Finanțelor Publice.

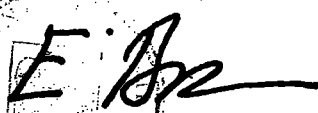
Secțiunea a 8-a

Măsuri de implementare

Proiectul de Lege a bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2009 va fi implementat de către Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale, prin Casa Națională de Pensii și Alte Drepturi de Asigurări Sociale și Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă.

Având în vedere cele prezentate mai sus, s-a elaborat proiectul Legii bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2009, pe care îl supunem Parlamentului spre adoptare.

PRIM-MINISTRU

EMIL BOC